

OD REDAKCJI

EDITOR'S NOTE

Oddajemy do Państwa rąk kolejny 40. numer czasopisma *Niepełnosprawność. Dyskursy Pedagogiki Specjalnej*. Zawarte w nim artykuły dotyczą perspektyw rozwoju pedagogiki specjalnej w kontekście reprezentowanych paradygmatów, wiodących teorii i aktualnych problemów w kształtowaniu oraz uprawianiu tej subdyscypliny pedagogiki. Nie ulega wątpliwości, że każdy z tych obszarów jest nie tylko przedmiotem zainteresowań środowiska naukowego pedagogów związanych z akademickim rozwojem pedagogiki specjalnej, ale też łączy się z projektowaniem inspiracji dla rozwiązań praktycznych wobec osób z niepełnosprawnościami w Polsce.

Rozpoczynamy od problemów, które w ostatnim roku chyba najbardziej nas zajmowały i dotykały we wszystkich obszarach naszego funkcjonowania – tych związanych z pandemią COVID-19 (tekst Joanny Doroszuk). Z nową rzeczywistością związany jest także artykuł Agnieszki Piaseckiej-Robak, który nie tylko prezentuje możliwości wykorzystania metody *design thinking* w analizie oczekiwań seniorów względem konstruowanych urządzeń telemedycznych, ale również ukazuje perspektywę zastosowania rozwiązań z zakresu technologii medycznych w krajach skandynawskich, które mogą stanowić inspirację na etapie prototypowania nowych polskich rozwiązań.

Humanizacja standardów życia społecznego, z jaką mamy do czynienia w ostatnich dziesięcioleciach, wzrost tolerancji dla inności, odmienności, przeobrażenia w wartościowaniu życia człowieka, otworzyły drogę do zmian w dyscyplinach wspierających nie tylko osoby z niepełnosprawnością, ale także ich rodziny i instytucje opieki. Takie systemowe podejście widoczne jest w artykułach Grzegorza Godawy oraz Katarzyny Pluteckiej. Środowiskową perspektywę ostrzegania trudności można też zauważyć w artykule Urszuli Oszwa.

Zakładamy, że specyfika pomocy osobom z niepełnosprawnością wymaga coraz większych kompetencji, które trudno zapewnić na poziomie dyscypliny ogólnej. Nowym wyzwaniom edukacyjnym, rehabilitacyjnym i społecznym muszą sprostać nie tylko osoby bezpośrednio pracujące z osobami potrzebującymi

wsparcia, ale też osoby, które poprzez swoje działania mają szansę konstruować ich środowisko. W takim właśnie sensie pytania o rzeczywiste losy osób z niepełnosprawnością, ich możliwości radzenia sobie w nieustannie zmieniającym się świecie, dostępność form pomocy i edukacji, są jak najbardziej istotne i aktualne (teksty Zdzisławy Janiszewskiej-Nieścioruk, Iwony Myśliwczyk oraz Iwony Nowakowskiej).

Cały czas przed pedagogami specjalnymi stają także nowe wyzwania edukacyjne i terapeutyczne skłaniające do sięgania po teorie wiodące w najnowszym definiowaniu pedagogiki specjalnej nie tylko w Polsce, ale i na świecie (teksty Amadeusza Krause i Ewy Arlety Kos). Widzimy także, że pedagogika specjalna nie oddala się od aktualnych problemów praktyki pedagogicznej, o czym świadczą pozostałe teksty – Agnieszki Hamerlińskiej, Katarzyny Waśkowskiej, Aliny Pałuczak oraz Justyny Kotowicz.

Monika Dąbkowska